

Utbildningsinspektion i Östra Gymnasiet

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Östra Gymnasiet	Antal studerande
Gymnasieskola	155
Gymnasiesärskola	12
Svenskundervisning för invandrare, SFI/IVIK	14

Huddinge kommun har två nämnder som ansvarar för barn- och utbildningsverksamheten. Barn- och utbildningsförvaltningen är den gemensamma förvaltningen för verksamheten.

Gymnasienämnden ansvarar för gymnasieskolan inom det offentliga skolväsendet och är huvudman för kommunal vuxenutbildning. SFI (svenska för invandrare), gymnasiesärskola, särvox och uppdragsutbildning.

Förskole- och grundskolenämnden ansvarar för förskoleverksamhet, grundskola, skolbarnomsorg och stöd för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Inom Huddinge kommun finns fem gymnasieskolor: Huddingegymnasiet (800 elever), Sjödalsgymnasiet (1200 elever), Sågbäcksgymnasiet (600 elever) samt Östra gymnasiet (180 elever).

Skolledningen vid Östra gymnasiet består av en rektor, som vid sin sida har en skolsekreterare.

Utbildningen vid skolan omfattar också SFI (svenska för invandrare, 16 – 19 år), IVIK (introduktionskurs för invandrare) samt följande fyra gymnasieprogram:

Medieprogrammet med inriktningarna: Medieproduktion, grafisk kommunikation mot digitala medier samt Medieproduktion, text- och mediekommunikation.

Naturvetenskapsprogrammet med inriktningarna: Naturvetenskap – klassisk, Arkeologi och historia (lokal inriktning), Media (lokal inriktning) samt Juridik (lokal inriktning).

Samhällsvetenskapsprogrammet med inriktningarna: Kultur med EU-profil, Arkeologi och historia (lokal inriktning), Media (lokal inriktning) samt Juridik (lokal inriktning).

Teknikprogrammet med de lokala profilerna som väljs inför årskurs 2: Programmering och databashantering samt Virtuellt design och media.

Vid Östra gymnasiet bedrivs även gymnasiesärskola, se vidare den separata sarskolerapporten.

Det är i första hand naturvetenskapsprogrammet samt samhällsvetenskapsprogrammet som inspekterats.

Skolan är organiserad i tre arbetslag omfattande gymnasiesärskolan, SFI och IVIK samt ungdomsgymnasiet.

Östra gymnasiet är sedan starten höstterminen 2003 inrymt i provisoriska lokaler, vilka inretts på ett ändamålsenligt sätt. Skolan befinner sig fortfarande i ett

uppbyggnadsskede. Ett par hundra meter från skolan uppförs den nya skolbyggnaden, som beräknas stå färdig vid höstterminens början 2005. Idrottslektionerna är förlagda bl.a. till Skogås rackethall, Skogås simhall, skolans eget gym samt till en närbelägen grusplan.

Genomförandet av inspektionen i Östra Gymnasiet

Skolverket sände den 10 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Östra gymnasiet har bestått av undervisningsrådet Anna Kjellberg samt experten Mona Engberg. Besök i Östra gymnasiet genomfördes den 5 och 6 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Östra Gymnasiet, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Östra Gymnasiet genomfördes formella intervjuer med rektor, skolsköterska samt representanter för lärare och elever. Lektioner inom naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet besöktes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Utbildningen för barn och ungdom skall främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanen för de frivilliga skolformerna framhålls att eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. Eleverna i vuxenutbildningen skall ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Grundläggande demokratiska värderingar

I Östra gymnasiet har inspektörerna erfarit att det råder ett gott klimat bland elever och personal. Eleverna visar stor öppenhet och uttrycker sina egna upp-

fattningar i de samtal som inspektörerna genomfört. Lärarna anser att eleverna allmänt är engagerade men att elevrådet tyvärr har svårt att komma igång.

Eleverna framhåller att rektor alltid lyssnar till deras önskemål och försöker tillgodose dem på bästa sätt. Oftast är tiden från idé till handling kort. Bl.a. har eleverna kunnat påverka sitt schema genom införandet av dubbla språktimmar. Den individuella kursen Fantasy infördes efter förslag från eleverna. I skolans centralt belägna ljushall, som även tjänstgör som bespisningslokal, kan eleverna sitta och arbeta under håltimmar. Där har också ett bordtennisbord placerats. Dock önskar eleverna möjlighet till fler aktiviteter under raster och håltimmar. Inför flytten till den nya skolan har eleverna möjlighet att lämna förslag både vad gäller lokalerna utformning och kurser.

Samtliga elever i årskurs 1 läser den lokala kursen Människokunskap. Klassens coach (mentor) är lärare i ämnet. Varje vecka utnyttjas en del av kursens schemalagda tid till coachtid. Då tas frågor upp som berör hela klassen. Frågor av mer privat karaktär kan när som helst diskuteras med coachen som arbetar mycket nära eleverna. I årskurs 2 finns schemalagd coachtid. Klassråd hålls regelbundet i samtliga klasser. Östra gymnasiet har ett elevråd bestående av en representant från varje klass, dock ingen från IVIK. Rektor träffar regelbundet dessa representanter. Här förs frågor fram som uppkommit vid klassråden. Elevrådsverksamhet med utbildning av elevrådsledamöter planeras starta under innevarande läsår.

Skolkonferens finns ännu inte men är planerad i samband med flytten till den nya skolbyggnaden.

Ansvarstagande

Eleverna i Östra gymnasiet ges i stor utsträckning ansvar för sina studier och möjligheter att påverka det pedagogiska arbetet. De flesta av de intervjuade eleverna anser också att de tar ansvar för sina studier. Vid lektionsbesök kan inspektörerna se att eleverna i allmänhet kommer i tid till lektionerna och att de arbetar aktivt. Väggar och skåp är fria från klotter och skräp slängs inte på golvet. På Östra gymnasiet råder förbud mot ytterskor inomhus vilket grundar sig på ett beslut som enhälligt togs av klassrepresentanterna i elevrådet.

Under föregående läsår tog rektor initiativet till elevaktivt lärande (EAL). Det innebar att eleverna själva skulle planera sina studier. Vissa elever klarade inte av den uppgiften varför man tvingades återgå till ett mer traditionellt arbetssätt. Projektet skall dock vidareutvecklas och troligen prövas igen. Lärarna framhåller att de skall arbeta språkutvecklande i alla ämnen.

Etiska förhållningssätt, trygghet

De intervjuade eleverna anser att skolmiljön är lugn och att de respekterar varandra. Bemötandet elever emellan såväl som mellan elever och personal är gott. Vid ett tillfälle har ett fall av kränkande behandling elever emellan inträffat. Incidenten togs genast upp av rektor och det visade sig snarare bero på ett missförstånd mellan två elever. Enligt lärarna använder eleverna ibland ord sinsemellan som man inte skall använda. Genom att skolan är liten, personal och elever känner varandra samt att rektor och lärare ständigt rör sig bland eleverna är kränkande behandling inte något problem.

Inspektörerna har vid intervjuer, lektionsbesök och observationer uppfattat att eleverna är trygga och visar varandra respekt. Detta bekräftas också vid samtal med elever, lärare, övrig personal och förälder. Enligt rektor är frånvaron inte något problem.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet avseende normer och värden är av god kvalitet i Östra gymnasiet. Eleverna trivs och känner sig trygga i skolan. Inspektionen visar att eleverna utvecklat värderingar som i huvudsak ligger i linje med de nationella målen i läroplanen. Skolan bör även fortsättningsvis arbeta med att öka elevernas inflytande i den konkreta undervisningssituationen.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att de studerande tillägnar sig goda kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga. Kunskapsmålen anges närmare i den nationella läroplanen och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Utteckling och lärande relaterat till läroplanernas övergripande mål

I början av samtliga kurser får eleverna information om kursmål och betygsriterier. I flertalet kurser diskuteras målen även under kursens gång. Eleverna uppfattar detta som ett stort stöd och är mycket uppskattat. Varje avslutad kurs utvärderas. Betygen är rättvisa och stämmer med elevernas egen bild av sina prestationer. Inspektörerna kunde observera elevaktiva arbetssätt och arbete under fria arbetsformer.

Kunskaper relaterade till programmål och kursplanemål för gymnasial utbildning samt deltagande och genomströmning

Elevernas förkunskaper är varierande. Underlaget för att inspektörerna skall kunna göra en bedömning av elevernas kunskapsutveckling är litet. Den kvalitetsredovisning som inspektörerna kan ta del av gäller läsåret 2003/04. Inga styrtal redovisas då skolan ännu inte genomfört några elevundersökningar i årskurs 2.

Vårterminen 2004 hade 56 elever betyget godkänd (G) eller mer i svenska A och engelska A, detta motsvarar 80 procent av samtliga elever. Därmed fick 14 elever (20 procent) betyget icke godkänd (IG). Motsvarande resultat i matematik A var att 48 elever hade betyget G eller mer, vilket motsvarar 66 procent av samtliga elever. Därmed fick 25 elever (34 procent) betyget IG. Detta kan jämföras med riksgenomsnittet som var 3 procent. Elever med betyget IG har rätt att pröva för ett högre betyg under sin skoltid. Detta utnyttjas av de flesta elever och utnyttjas också av de av Östra gymnasiet elever som fått betyget IG. (Resultaten visar på en god överensstämmelse mellan kursprov och kursbetyg i engelska får färre betyg högt kursbetyg, efter att ha fått VG och MVG, enligt skolan har många har svårt för de muntliga delarna). En resultatanalys med kommentarer är gjord utifrån skolans egna utvärderingar.

Alla elever på gymnasiet skall genomföra ett projektarbete omfattande 100 poäng. Avsikten med projektarbetet är att utveckla förmågan att planera, strukturera, genomföra och ta ansvar för ett större arbete. För att i förväg träna eleverna att arbeta i projektform genomförs mindre projektarbeten inom något kunskapsområde både i årskurs 1 och i årskurs 2.

Enligt gymnasieförordningen kan en elev få reducerat program och därmed befrias från undervisning i en eller flera kurser om elev önskar det och har påtagliga studiesvårigheter som inte kan lösas på något annat sätt. I Östra gymnasiet finns det tre elever med reducerat program.

Varje lärare för loggbok över sina lektioner. Avsikten är dels att bevara kontinuiteten i undervisningen då en vikarie måste anlitas vid hastigt påkommen sjukdom, dels som hjälp för läraren vid utvärderingen av kursen och planeringen av nästa kurs.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet är godtagbart då utveckling och lärande ligger i linje med läroplanens och kursplanernas mål.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan och i det offentliga skolväsendet för vuxna vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall jämställdhet mellan könen främjas och alla former av kränkande behandling aktivt motverkas. All personal skall samverka med eleverna i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Samverkan i skolmiljön

Inspektionen visar att ansträngningar görs och har gjorts för att stärka elevdemokratien och elevernas inflytande i Östra gymnasiet. Elevrådet anser att de har ett bra förhållande till skolans ledning. Östra gymnasiets mål är att "Skolan skall sträva efter att eleverna med stigande ålder successivt ökar sitt inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan". Skolkonferens finns ännu inte men är planerad i samband med flytten till den nya skolbyggnaden.

Östra gymnasiet har inte några trivselregler nedskrivna. Elever, rektor och lärare anser att man använder sunt förnuft i sina förhållningssätt. Representanter för elevrådet anser att det vore bra om det fanns trivselregler nedskrivna. Enligt dem kan det ibland bli stökigt med ovarsamma elever som smutsar ner. I Östra gymnasiet råder förbud mot användandet av ytterskor inomhus efter ett beslut som tagits enhälligt av elevrådet. För att hindra obehöriga att komma in i skolbyggnaden är dörrarna låsta även under dagtid. Eleverna är därför försedda med nyckelkort.

På Östra gymnasiet upplåts väggarna åt elevarbeten som en del av elevernas kunskapsredovisning.

Den förälder som inspektörerna sammanträffade med är nöjd med samverkan med skolan. Föräldrarna har fått bra information hem och anser att coachsy-

stemet fungerar bra. De inbjuds att delta i elevens utvecklingssamtal som sker två gånger per läsår och de vet att de är välkomna att när som helst ta kontakt med rektor eller med annan personal.

Arbetet mot kränkande behandling

Östra gymnasiet har upprättat ett handlingsprogram mot mobbning, inte det vidare begreppet kränkande behandling, vilket bör förbättras. Programmet omfattar dels förebyggande åtgärder, dels åtgärder som vidtas då kränkande behandling har inträffat eller misstänks ha inträffat. Med tanke på att skolan funnits endast halvtannat år anser rektor att rutinerna får arbetas fram vartefter.

I den lokala kursen Människokunskap i årskurs 1 diskuteras bl.a. skolans värdegrund och alla människors respekt för varandra. Alla nya lärare genomgår fortbildning i ämnet vid terminsstart.

Om misstanke om kränkande behandling uppstår kontaktas omedelbart elevens coach samt rektor som kallar till ett möte med berörda personer samt elevvården.

Enligt personalen och eleverna förekommer inte mobbning eller andra former av kränkande behandling på skolan.

Skolhälsovård och elevhälsa

I Östra gymnasiet finns en halvtidsanställd skolsköterska. Förmodligen kommer en skolsköterska att anställas på heltid efter flytten till den nya skolbyggnaden eftersom man då kommer att ha elever i samtliga tre årskurser. Vid behov kommer skolläkare till skolan. Skolsköterskan genomför hälsosamtal med samtliga elever i årskurs 1. Gymnasiesärskolans elever får dessutom träffa läkare. På samtliga SFI-elever gör skolsköterskan invandrarkontroller och vid behov får de en tid hos läkare.

Skolsköterskan har skapat kontakt med ungdomsmottagningen, med lokala folkhälsogruppen samt med transkulturellt centrum. Dessutom deltar skolsköterskan i nätverk dels med skolsköterskor inom Huddinge kommun, dels med Stockholms kranskommuners gymnasieskolsköterskor.

Kurator finns ännu inte vid skolan varför skolsköterskan får lösa uppkomna problem av kurativ art. När den nya skolbyggnaden tas i bruk inrättas troligen en kuratorstjänst. Psykolog hyrs in vid behov.

Samtliga elever i årskurs 1 läser den lokala kursen Människokunskap.

Alla elever har årligen en SANT- dag (sex- och samlevnad, alkohol, narkotika, tobak), samt en kostvecka då de äter frukost i skolan samt lyssnar till föreläsningar som berör kosten.

Den valbara kursen Idrott och hälsa B är obligatorisk för alla elever i ungdomsgymnasiet. Avsikten med kursen är att skapa intresse för motion och friskvård hos eleverna. Detta är lovvärt men en valbar kurs kan inte samtidigt vara obligatorisk. Detta är inte förenligt med författningarna och måste åtgärdas.

För att framhålla vikten av en sund mathållning serveras grönsaker dagligen, frukt en gång per vecka och juice övriga dagar i samband med skollunchen. I

slutet av läsåret genomförs en enkät där eleverna får svara på frågor om de äter frukt och grönsaker och om hur de mår.

Skolan erbjuder specialidrott A och B samt andra idrottsrelaterade kurser.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet rörande arbetsmiljö och delaktighet är av god kvalitet. Handlingsprogrammet för att förebygga kränkande behandling bör dock utvecklas så att det även innehåller rutiner för att förebygga och åtgärda andra former av kränkande behandling än mobbning. Den valbara kursen Idrott och hälsa B obligatorisk för samtliga elever vilket inte är förenligt med författningarna.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. De nationella läroplanerna, skolformsförordningarna och kursplanerna ger dock också riktlinjer för arbetet. De gäller t.ex. stödinsatser, betygssättning, utbildning på arbetsplatser, prövning etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbets-sätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter vuxenstuderande skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Lokala mål och innehåll

Östra gymnasiet har en lokal arbetsplan för läsåret 2004/05 med angivna mål, åtaganden, arbetssätt och uppföljning. I övrigt styrs verksamheten utifrån de nationella målen i läroplanen och aktuella kursplaner. Vid samtal med lärarna framkommer att de ständigt för pedagogiska samtal med sina ämneskolleger men att de gärna skulle vilja ha mer tid för sådana diskussioner med andra ämneslärare och med kolleger på andra skolor. Vid utformningen av den nya arbetsplanen har lärarna fått anmäla intresse för vilka delar de önskat arbeta med.

Eleverna känner till att det finns läroplansmål, kursplanemål, betygskriterier och program mål. Enligt eleverna informerar lärarna inför varje ny kurs om kursplanerna, kursens mål och betygskriterierna. Ofta informeras eleverna under kursens gång om sin kunskapsutveckling. Detta är uppskattat av eleverna och de framhåller att de när som helst kan få sådan information. Eleverna påpekar att förhållandet till lärarna är öppet och mycket gott.

Eftersom Östra gymnasiet är en nystartad skola framhåller rektor och lärare att man hittills varit fullt sysselsatt med att organisera undervisningen. På studiedagarna hösten 2004 kommer man att arbeta med skollagen och gymnasieförordningen. Kommande studiedagar skall ägnas åt genomgång av läroplan, övergripande program mål, betygskriterier i enskilda kurser samt kommunala regler.

Organisering av undervisningen och tidsanvändningen

Eleverna är organisatoriskt och lokalmässigt i stor utsträckning organiserade efter programmen. Lokalmässigt är lärarna på ungdomsgymnasiet placerade ämnesvis och de är än så länge organiserade i ett enda arbetslag. När den nya skolbyggnaden tas i bruk är Östra gymnasiet tänkt att bli en programskola med arbetslag i egentlig mening.

Undervisningstiden i de olika kurserna fastställs av skolledningen och eleverna får i allmänhet 86 procent av antalet kurspoäng. En kurs på 100 poäng ges alltså 86 timmars undervisning. Eleverna erbjuds den av skollagen garanterade tiden för sitt lärande.

Individanpassning och individuell studieplanering

Samtliga elever testas i matematik och svenska när de börjar i årskurs 1. Samtliga elever i Östra gymnasiet har en individuell studieplan som utgår från vald studieinriktning. Elevens coach ser till att studieplanen alltid är aktuell och att elev och vårdnadshavare informeras om någon förändring sker. Utvecklingssamtal genomförs två gånger per läsår, då även elevens vårdnadshavare inbjuds, och vid dessa tillfällen diskuteras alltid den individuella studieplanen. Eleverna vet att de när som helst kan få en kopia av sin studieplan.

Var tredje vecka kallas samtliga anställda till arbetsplatsmöte. Övriga veckor hålls arbetslagsmöten då bl.a. elevernas studiesituation diskuteras. Rektor deltar vid samtliga möten.

Elever i behov av särskilt stöd får sådant av respektive lärare i samtliga ämnen. Ibland bildar man en grupp av elever och ibland är stödet mer individanpassat. Exempelvis brukar dataläraren, som även är matematiklärare, låta elever sitta och lösa uppgifter i ett rum där han kan titta till dem då och då. En annan matematiklärare har utbildats i att hjälpa elever med dyskalkyli. Vid behov kallas det till en elevvårdskonferens (EVK). Vid en sådan konferens deltar förutom elev och vårdnadshavare samtliga undervisande lärare. Rektor leder konferensen. För två elever hittills har det upprättats ett åtgärdsprogram.

Enligt rektor har skolan ännu inte behov av individuellt program. För närvarande har tre elever reducerat program.

På Östra gymnasiet är det tio elever som deltar i modersmålsundervisning. All sådan undervisning är förlagd till Huddingegymnasiet. De elever som av skolledningen bedömts vara i behov av studiehandledning på modersmålet, tar själva kontakt med lämplig lärare. Elever med behov av att läsa svenska som andraspråk följer ordinarie lektioner i svenska på avsnitt som är gemensamma för de båda kurserna och får separat undervisning på övriga avsnitt. På Östra gymnasiet är det 16 elever som har undervisning i svenska som andraspråk.

Under höstterminen 2004 anordnas kurser i IVIK/Sfi på nivåerna B, C och D. Eleverna läser svenska, data, naturkunskap, matematik, historia och idrott. Svenskan avslutas med det nationella provet för årskurs 9 varefter eleverna kan läsa på gymnasiets olika program.

Sommaren 2004 anordnades en sommarskola i matematik. Tyvärr blev inte resultatet vad man hade förväntat sig. Endast ett fåtal av de deltagande eleverna nådde bättre resultat i ämnet efter kursen.

Arbetssätten

Under besöket har inspektörerna följt lektioner med olika arbetssätt och grader av elevinflytande. Det finns lektioner med allt ifrån lärarstyrda föreläsningar, lektioner med samtal samt exempel på lektioner med undersökande och elevaktivt arbetssätt. Inspektörernas bedömning är att det finns en god variation av

arbetssätt på skolan. Valet av arbetssätt styrs både av tradition och av ämnets natur.

Med tanke på att Östra gymnasiet är en liten gymnasieskola bör diskussioner om innehåll och arbetsformer intensifieras genom samarbete med kommunens övriga gymnasieskolor.

Elever med media som inriktning ansvarar för utgivningen av skolans tidning och inom projektet Storstadssatsningen svarar eleverna även för en sida i Skogåsbladet.

Vägledning och utvecklingssamtal

Studie- och yrkesvägledare finns inte vid skolan. En sådan tjänst skall inrättas i samband med att den nya skolbyggnaden tas i bruk. Redan under innevarande läsår skall en informatör anställas vars uppgift blir att sköta alla externa kontakter.

Vid Östra gymnasiet finns ett system med coacher. Deras uppgifter är bl.a. att hålla sig informerade om elevernas närvaro i skolan, allmänna hälsa, studieresultat, trivsel och studiesociala situation. Vidare skall coacherna genomföra utvecklingssamtal med eleverna till vilka även vårdnadshavarna inbjuds. I årskurs 1 tas varje vecka en del av lektionen i människokunskap i anspråk för s.k. coachtid. I årskurs 2 är coachtiden schemalagd varje vecka. Både lärare och elever är nöjda med coachsystemet.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Kursutvärderingar sker i de flesta kurser. Eftersom lärarna uppfattar resultatet som en fingervisning hur de skall ändra uppläggningsen av undervisningen delges eleverna dock inte alltid resultatet.

Eleverna får ibland vara med och planera kurserna. Oftast inskränker det sig dock till att de får vara med och bestämma tidpunkten för prov.

Lärarnas betygssättning grundar sig på resultat vid muntliga och skriftliga förhör samt elevens aktivitet på lektionerna. Eleverna anser att betygssättningen är rättvis.

Samverkan och öppenhet

Inspektörerna kom endast i kontakt med en förälder. Denna var dock mycket positiv till skolan och ansåg att det var lätt att komma i kontakt med rektor och med coachen. Föräldern var också nöjd med utbildningen, med lärarnas kompetens samt med hur ungdomarna bemöts i skolan.

PraktikPoolen i Huddinge hjälper till att skaffa praktikplatser åt eleverna på Medieprogrammet. Under föregående läsår var 14 elever ute i arbetslivet medan 6 elever hade skolförlagd utbildning. Samtliga sfi – elever fick sommarjobb.

Östra gymnasiet har ett positivt samarbete med Södertörns högskola bl.a. inom inriktningarna Arkeologi, Marinarkeologi samt Juridik. Inom inriktningen Marinarkeologi ingår en kurs i dykning. Idén till denna kurs kommer från Södertörns högskola.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att kvaliteten på undervisningen vid Östra gymnasiet varierar från god till mycket god beroende på lärare och ämne. De flesta har erfarenhet av tidigare undervisning, har goda ämneskunskaper och är engagerade. Den pedagogiska dialogen bör dock utökas med andra skolor.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för skolan och det offentliga skolväsendet för vuxna på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå de nationella målen tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Ansvarsfördelning, beslutsordning och kommunikation

Gymnasienämnden i Huddinge kommun ansvarar för Östra gymnasiet. Gymnasiechefen har det övergripande ansvaret för kommunens gymnasieskolor. En gång per vecka har gymnasiechefen ett möte med samtliga rektorer. Vid dessa veckomöten diskuteras gemensamma frågor.

Rektors ansvar, befogenheter och funktion

På Östra gymnasiet finns sedan hösten 2003 en rektor. Rektor anser att det finns en tydlig ansvarsfördelning mellan skolan och gymnasienämnden. Gymnasiechefen genomför medarbetarsamtal med rektorerna och ger dem ett stort ansvar.

Rektor har ansvar för samtliga program på skolan och har till sin hjälp en skolsekreterare. Rektor genomför årligen ett medarbetarsamtal och ett lönesamtal med varje anställd lärare. Vid medarbetarsamtalet diskuteras lärarens individuella fortbildning. Föregående läsår hann inte rektorn med några lektionsbesök på grund av att skolan befann sig i ett uppbyggnadsskede; sådana är dock planerade för innevarande läsår. Varje vecka undervisar rektor på en ekonomikurs på skolan samt vikarierar som lärare vid behov.

Rektor styr det pedagogiska ledarskapet genom att vara delaktig vid schemaläggning, utbildning av nyanställda lärare vid terminsstart, planering av studiedagar, planering av projektveckorna samt frågor av pedagogisk karaktär. Under skolans första verksamhetsår deltog rektor i all planering.

Rektor har delegerat ett stort ansvar till lärarna av vilka de flesta har mångårig erfarenhet från undervisning vid andra gymnasieskolor. De intervjuade lärarna anser att lärarna är skolans pedagogiska ledare.

Eleverna känner till vem som är skolans rektor.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Östra gymnasiet har en lokal arbetsplan för 2004/05 som rektor skrivit tillsammans med lärarna. I arbetsplanen finns en vision för skolan som anger mål att sträva efter samt åtaganden, arbetssätt och uppföljning. Inför kommande år räknar rektor med att även representanter för elevrådet skall delta. Vid Östra gymnasiet arbetar man mot mål som är formulerade av gymnasienämnden i Huddinge kommun.

Östra gymnasiets kvalitetsredovisning för läsåret 2003/04 innehåller ett antal kommunala mål och måluppfyllelsen för dessa mål redovisas i form av s.k. styrtal. De lokala målen har kommunen centralt bestämt att varje skola skall arbeta efter och utvärdera. Inspektörerna bedömer att de mål som redovisas är ottydliga i de fall som målen bara formuleras med ett ord exempelvis ”hälsa”. Att redovisa måluppfyllelse i form av enbart styrtal blir också ottydligt i och med att det inte förklaras vad styrtalen står för eller vad de mäter. Eftersom verksamheten vid Östra gymnasiet startade hösten 2003 saknas redovisning av elevernas resultat osv. Enligt rektorn kommer personal och elever att ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning för läsåret 2004/05.

Rättssäkerhetsfrågor

Elevernas närvaro/frånvaro registreras med hjälp av dataprogrammet Progma och följs upp av coacherna. Vid behov tas kontakt med hemmet beträffande de elever som inte fyllt 18 år. Lärare, coacher samt rektor tar ansvar för elever i behov av stöd. Coacherna ansvarar för att elevernas individuella studieplaner är aktuella samt att den garanterade undervisningstiden uppnås. Elevärenden diskuteras vid veckomötet då samtliga lärare samt rektor deltar.

Inspektörerna bedömer att det finns en god kunskap om de bestämmelser som syftar till att garantera att elevernas rätt till utbildning tillgodoses. Skolan har kontroll på elevernas frånvaro, behov av stöd, studieval, uppföljning av elever som riskerar få betyget icke godkänd osv.

Sammanfattningsvis anser inspektörerna att styrningen och ledningen av verksamheten fungerar bra. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och tar ansvar för den pedagogiska ledningen tillsammans med lärarna. Eleverna känner till vem som är rektor.

Kvalitetsredovisning upprättas årligen och är avseende formen styrd av kommunen. Beskrivningen av resultaten i form av styrtal bör utvecklas.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Utbildningen för vuxna omfattar komvux, vuxenutbildning för utvecklingsstörda och svenskundervisning för invandrare. Inom komvux kan erbjudas såväl grundläggande vuxenutbildning som kurser på gymnasial nivå och påbyggnadsutbildning. Vuxenutbildning skall ge vuxna, främst dem som erhållit minst utbildning, tillfälle att komplettera sin utbildning enligt individuella önskemål. Vuxenutbildningen kan, enligt skollagen, erbjuda såväl nationella som lokala kurser. Möjlighet till individuella kurser kan också ges. Ungdomar skall ha tillgång till ett brett utbud av nationella, specialutformade eller individuella gymnasieprogram.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som förutsätts enligt de statliga bestämmelserna. Även information om utbildningsmöjligheter och rekrytering till utbildning behandlas.

Tillgång till utbildning

Enligt eleverna erbjuder Östra gymnasiet den utbildning som motsvarar deras förväntningar. Skolan anordnar i samarbete med Södertörns högskola bl.a. inom inriktningarna Arkeologi, Marinarkeologi samt Juridik. Inom inriktningen Marinarkeologi ingår en kurs i dykning.

Det erbjuds valbara kurser och individuella val i rimlig omfattning. Vid tidpunkten för inspektionen var den valbara kursen idrott och hälsa B obligatorisk, detta kommer dock att justeras till hösten 2005. Svenska som andraspråk erbjuds liksom undervisning i annat modersmål än svenska. Den sistnämnda undervisningen organiseras av skolledningen på Huddingegymnasiet. Elever som väljer att läsa andra språk än tyska, franska och spanska får sin språkundervisning på någon annan skola.

En lokal kurs skall ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Skolan erbjuder eleverna ett antal lokala kurser.

När sfi- eleverna är klara med sin sfi- utbildning går de över till IVIK där de går ca ett år.

Information om utbildning

Information om skolans utbildningar sker förutom genom kommunens utbildningskatalog via skolans hemsida. Inför gymnasievalet får dessutom elever och vårdnadshavare skriftlig och muntlig information. Eleverna har även möjlighet att göra studiebesök på lektionstid. Tillsammans med en grupp elever från skolan besöker rektor grundskolorna för att informera om de olika inriktningarna. Under innevarande läsår kommer en informatör att anställas vid skolan för att sköta alla externa kontakter och inför höstterminen 2005 räknar man med att kunna anställa en studie- och yrkesvägledare.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolan erbjuder valbara kurser och individuella val i god omfattning.

Angående utbudet av lokala kurser har kommunen påbörjat en genomgång av alla kommunens gymnasieskolors lokala kurser. Detta med anledning av den

kritik som Skolverket riktade till kommunen i tillsynsbeslut av den 2 juli 2004 (dnr 53-2003:1304). Detta kommer att följas upp i särskild ordning.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de vuxenstuderande skall ha tillgång till utbildning och möjlighet att nå de nationella målen. I skollagen finns bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning.

Vid inspektionen granskas dessa och andra förutsättningar för att bedriva en utbildning av god kvalitet. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Personalresurser, kompetens och kompetensutveckling

På Östra gymnasiet är 30 personer fast anställda med 50 procents tjänst eller mer. 22 av dessa är lärare: 8 på gymnasiesärskolan, 2 på SFI/IVIK samt 12 på gymnasiet. Dessutom är 3 gymnasielärare anställda på deltid. Samtliga lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Gymnasielärarna har erfarenhet från tidigare anställningar vid gymnasieskolor. En skolsköterska har halvtidstjänst. Kurator samt studie- och yrkesvägledare finns ännu inte.

Eftersom skolan fortfarande befinner sig i ett utvecklingsskede har kompetensutvecklingen hittills i huvudsak riktat sig till hela personalgruppen. I utvecklingssamtalen som rektor har med varje lärare diskuteras lärarens önskemål om individuell kompetensutveckling.

Läromedel, pedagogiska materiel, utrustning, skolmåltider och lokaler

De intervjuade grupperna var nöjda med tillgången på läromedel och deras kvalitet. Lärarna har önskemål om fler datorer. En lärare framhåller dock fördelen med att eleverna arbetar två vid samma dator, eftersom de därigenom lär sig att ta hänsyn till varandra. Skolan har numera miniräknare för utlåning.

Ett bibliotek är planerat för den nya skolan. Än så länge får eleverna vända sig till kommunalsbiblioteket i Skogås.

Idrottsundervisningen är förlagd bl.a. till Skogås rackethall, Skogås simhall, skolans eget gym samt till en närbelägen grusplan.

Skolmåltiderna intas i skolans centralt belägna ljushall. Samtliga anställda framhåller att maten är mycket bra. Två dagar i veckan serveras frukt, övriga dagar juice. Varje dag finns även ett salladsbord. Alla skolans anställda äter lunch tillsammans med eleverna.

Lokalerna är ljusa, fräscha och ändamålsenliga för den aktuella undervisningen. Klotter och nedskräpning verkar inte förekomma. Samtliga lokaler är i markplanet varför skolan är handkappvänlig. Eleverna bekräftar inspektörernas uppfattning om skolan: en lugn och fräsch ny skola.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången på resurser kompetensmässigt och materiellt för Östra gymnasiet är god. Utrustning och materiel är av god kvalitet.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Östra Gymnasiet övergripande är av god/mycket god kvalitet. Skolmiljön är lugn och trevlig och eleverna känner trygghet. Mobbning eller annan sorts kränkande behandling förekommer inte. Handlingsplanen mot mobbning bör dock presenteras för eleverna.

Skolan arbetar på ett positivt sätt med elevinflytandefrågor. Eleverna har fått vara med och påverka då det gällt stora frågor såsom inriktningar och kurser. De har även fått vara med och bestämma i schemafrågor.

Eleverna erbjuds överlag en undervisning av god till mycket god kvalitet. Skolan har en god tillgång på resurser gällande lärarkompetens, läromedel och annan utrustning. Läroböckerna är fräscha och det finns relativt gott om datorer.

Eleverna är aktiva på lektionerna med en bra dialog mellan lärare och elever. Trots att inspektörerna iakttog att eleverna i vissa ämnen själva fick bestämma tema säger eleverna själva att de mest får vara med och bestämma när proven skall ske.

Skolkonferens finns ännu inte men är planerad inför nästa läsår. Även elevvården är under uppbyggnad.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Handlingsprogrammet mot kränkande behandling behöver utvecklas så att det även omfattar det vidare begreppet kränkande behandling.
- Den pedagogiska dialogen bör intensifieras med andra skolor.
- Kvalitetsredovisningen bör förtydligas bl.a. när det gäller beskrivningen av resultaten.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivet område skall snarast åtgärdas.

- Lokala kurser erbjuds vars innehåll tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Datum

Ort

2005-06-29

Stockholm

Anna Kjellberg

Mona Engberg